Kis-Czell, 1900. II. évfolyam. 25. szám. Vasárnap, junius 17.

KIS-CZELL ÉS VIDEKE

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSAG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztőséget értekezhetni: kedden, szerdán, és csütörtökön

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Házasság.

Hivogatólag, csábitólag int felénk, el tikkadt vándorok felé nyájas pálmasziget — a házasság. Az élet küzdelmei és furcsaságai már megérlelték bennünk a tudatot, hogy csakis ott találjuk meg életünk jutalmát, a boldogságot, a czélt érezzük már, hogy ez a mi hivatásunk és mig az egyik része szomjas szivvel, vagy reális érdek szemmel tartásával keresi életének párját, a másik része már meg is találta, és ha a dolgok a maguk természetes rendje szerint folynának, nem volna egyéb hátra már, mint a házasság megkötése.

És most jön a nagy de. De nem házasodhatunk meg. Apró 6 – 800 – 1000 frtos hivatalnokok, tanitók, tanárok, avagy egyéb keresetet ügyő fiatal emberek vagyunk, akik egymagukban még csak el tudunk lenni a fizetésünkkel, de családfentartásra ezzel a jövedelemmel vállalkozni nem merünk Érezzük, hogy a szegény házassággal olyan járomot veszünk nyakunkra, melyek sulya alatt mindinkább görnyedezni fogunk s minden egyes uj családtag uj küzdést, uj gondot fog hozni az apai örömek riasztó ellensulyozása képen. Példákból, elriasztó példákból meritjük ezt a tanulságot. Az olyan házasélet, mely nem egyéb, mint a nélkülözések és lemondások szakadatlan lánczolata, nem nyujthatja azt a boldogságot, melyért két egymást szerető sziv eped. Szép a romantika, édes a szerelem, de a pozitiv valóság mégis csak a legnagyobb ur.

Fiatal 25 - 28 év közötti fiatal emberek vagyunk. Forr bennünk az ifju életerő, most vagyunk a legalkalmasabbak az érzések befogadására, a szerelem energiájára. A természet törvényei szerint az a leghelyesebb ideje a házasság megkötésének. De mi még sem házasodunk — ki vagyunk tiltva a paradicsomból. Nem látjuk biztositottnak exisztenciánkat és egy jobb jövő reményében küzdünk, törekszünk, dolgozunk, hogy el tudjuk érni azt a minimumot, a melyből családot lehet eltartani.

S mialatt dolgozunk, elszállnak felettünk az évek, öregszünk testben és lélekben. S őszintén szólván, hozzájárul ehhez az a körülmény is, hogy gyorsan és viharosan él a mai fiatalság. S mire végre el tudjuk érni azt az évi jövedelmet és azt a biztos pozicziót, melyet a házasság bázisának tartunk, lelkünk megkopott, szivünk elszegényedett, fejünk megkopaszodott. Igy állunk az oltár elé. Ó milesoda egészen más, különb vőlegények lettünk volna mi 5, 8, 10 esztendő előtt, amikor csak 600 forint volt a fizetésünk!

Igy történik aztán, hogy igen sokan közülünk, akik 30 40 ik életévük között nősülnek, nem találják meg a házasságban azt a boldogságot és megelégedettséget, melyet kerestek.

S éppen igy nem találják meg azok sem, akik fiatalon bár, de tisztán az anyagi érdek szem előtt tartásával lépnek az oltár elé A leány, akihez őket szivük vonzalma huzza, rendszerint szegény s mint ők hiszik, nem nekik való feleség. Ujsághirdetés, közbenjárás és egyéb üzleti uton keresnek és találnak olyan menyasszonyt, akinek hozományából telik három szobás lakásra és járu ékaira. Megházasodnak és szivük hidegen marad, mikor az igent a pap előtt elmondják.

Általánosságban nem lehet állitani, hogy az érdekházasságok boldogtalanok. Gyakran bekövetkezik, hogy az összekerült kázasfelek, meglévén bennük egymás kölcsönös becsülése és a vérmérséklet egyenlő erejü delejessége, összeszoknak és megszeretik megymást. De ez véletlen. Az érdekből házasodók legnagyobb része nem boldog, nem megelégedett és mig a sir be nem záródik fölöttük, idegenek maradnak egymásra nézve. Nézzünk csak egyszer figyelemmel szét magunk közül, vessünk egy élesebb pillantást ismerőseink házi tüzhelyébe, látni fogjuk, hogy sok helyütt csak alig pislog a tüz, a lelkek fanyarak, a szivek elfásultak. Ezek az emberek mind

TÁRCZA.

Csöndes dráma.

Haza gondolok olykor a kis városra, amelyben születtem. Látom apró házait, a zegzugos sárosi utczákat — ugy fekszenek ők a sárga habbal csendesen folydogáló Kőrös partjára, mint egy kis, félénk gyermek, aki anyja karjába hajlik Látom a pompázó főteret, a nagy ódon templomot és a korzót. Sárga parolis bakatisztek sétálgatnak itt kardjukat hanyag unalomban Sorsukat átkozva sóvárogva gondolkoznak nagyvárosok garnizonjairól, melyekben oly édes lehet az élet. Az erdőt is látom, a melyben gyermek álmaimat elsóhajtottam és a temetőt kis kápolnájával: oly sokan alszanak benne azok közül, akiket szerettem . . . . . A Kőrös nyárfái susognak, de csend van különben béke, semmi zaj, hire se a láznak, mely korbácsolja népét a nagyvárosoknak. Itt csendben élnek az emberek . . . . és gondolkozván eszembe ötlenek ama szomoru és kicsi drámák, a melyek e kis helyen lejátszódtak. Szenvedésekre küzdelmekre, győzelmekre és bukásokra gondolok; e jelentéktelen városka volt szinhelyük és akik alattuk véreztek, örültek és szenvedtek, kisvárosi apró népek voltak mind . . .

Elszáll a lelkem oda, a sárga Kőrös partjára . . . . E kicsi szürke városkába száll, mélázva emlékezvén a multra Ott más az élet külső képe, ott zajtalan siklanak a napok De benn a békés fehér házakban emberek élnek ott is. Vágyak hevitik őket, a boldogság álmát hajszolják ők is; a kétségbeesés marja szivelket a sors csapásai alatt és ujjongnak ha reájuk mosolyog az öröm muló sugara. Csak ugy mint azok, akik tomboló zajában hánykodnak a nagyvárosoknak. Csak a szinek tompábbak a csendben Az élet egyforma mindenütt, ahol lakik, a kinek rendeltetett küzködni, szenvedni és bizni: Az ember . . . . .

Egy egyszerü történetet, amely emlékezvén eszembe jutott a kisvárosi emberek életéből, akarok most elbeszélni.

A kőrösparti kisvárosban a vasut-utczában állott háza az öreg Szempczi Hermannak. Barátságos mosolygó ház és megelégedett emberek laktak benne. Életük java örömben és békében folyt le. Tartalmat a nyugalmas munka adott neki és édessé tette az idős törzsön fakadó friss hajtás: Jolánka, az öreg pár hajadon leánya

E kis család életét nem zavarta semmi, A gazdaságon áldás volt. a kis öröklött vagyon nőttön nőtt a szerencsés évek során. A becsületes iparkodást itt siker koronázta Sempczi az egyszerü kisvárosi ur bölcsen sáfarkodott apai örökével. Ifjukorától a munkára szánta magát. Korhelységre, dzsentirskedésre nem volt hajlandósága, a politika nem ingerelte. Korán belépett apja gazdaságába s mikor eljött az ideje elvett egy hozzávaló szép egyszerü urileányt. Csöndesen dolgozott azután és igy, az idő jártával gazdag ember lett, nyugodt boldogságban élvén az eldugott kisváros vasut-utczai házacskájában, a hol az apja meghalt és a hol ő is megakar halni.—

Igy, deresedő hajjal pirosarczu: jókedvü öreg ur lett belőle. A nagy gazdaságot maga vezette most is, szerette a vidám társaságot, feleslegéből adott a ki rászorult, áldozott a közért és egy derék ember öntudatával tekinthetett pályájára Mellette szeretetben állott felesége, még a régi nagyasszonyok maradéka Nem ösmerte az idegeket, a rosz regények és tunyaság sohase mételyezték meg képzeletét. Nagy lánggal nem lobogott soha, de csendes tüzénél jó volt melegedni azoknak, akiket szeretett. Hires kompótokat csinált, de ha kellett tanácsesal és tettel segitette a férjét. Okosan kormányozta a házát, szerette a férjét és nevelte a gyermekét — Ez volt az élete.

Egyetlen gyermeküket talán azért szerették oly rendkivül, mert az Isten későn, mikor már nem is várták aldotta meg vele frigyüket. Házasságuk tizedik évében született a kis Jolán. Reápazarolták a szülői szeretetnek — s ah, mily kiapadhatatlan az; — minden kincsét, öregedő szivük minden melegét fényessé, meleggé, boldogságossá akarták tenni életét, elháritani előle

boldog lehettek volna, ha nem a rideg számitás tanácsára hallgatnak.

A nők sorsa ebben a tekintetben még rosszabb, mint a férfiaké. A boldogtelan házasságban legtöbbnyire a nőnek jut ki a nagyobb rész a boldogtalanságból, mert a férfinak több alkalma van a szórakozást keresni a házi tüzhelyen kivül, kárpótolni magát azért, amit az oltár előtt elveszitett. Ezer és ezer házaspár hordozza egész életén keresztül hymen töviskoszoruját, a modern társadalom még sem akarja e megdöbbentő tényből levonni a helyes következtetést. A leán os szülők, a leányok s a házasulandó fiatal emberek előtt egyaránt ott lebeg a sóvárogva kergetett varázshatalom, a Mammon. Csak mikor elérik, akkor látják, hogy hamis utra tévedtek, hogy a pénz csak azt adja meg, amit vásárolni lehet. Igy romlik meg a társadalom, igy züllik el az emberiség.

Hol keressük ennek a nagy bajnak az orvoslását? Habár itt annyi a tényező, hogy mindazt el sem lehet sorolni. És azért orvosságot sem tudok ajánlani. Csak elkomorodva konstatálom és velem együtt minden gondolkodó elme és érző sziv, hogy a modern életfelfogás megfosztotta az emberiséget a boldogságtól. Csak uj kor, uj életfelfogás tud itt segiteni. Az pedig messze van még és csak óriási rázkodtatások után fog bekövetkezni.

Addig is mi, férfiak és nők, akik rabjai vagyunk a szegénységnek, az uri módnak, a szép ruhának és társadalmi követelményeknek, czélunkat tévesztve és megelégedetlenül járjuk a modern Golgothát.

A győri kongresszus csódje.

A vidék érdekei iránt csekély érdekkel biró és egyáltalán a vidék ügyeivel felületesen foglalkozó fővárosi napisajtó a már megszokott sablonban dicshymnusokat zengett a győri kongresszusról, két napon át hasábos tudósitasokat irt, itt-ott megjelent egy közhelyekben gazdag vezérczikk is — és ezzel le van tárgyalva a kongresszus ügye. A közvéleményt tovább nem igen fogják foglalkoztatni a kongresszus érdembeli határozatai, és pedig abból az egyszerü okból, mert e határozatok régi elkoptatott panaszok régóta kitalált orvosságait tartalmazzák, amely orvosságok legnagyobb részét azonban leadni nem lehet.

Pusztában elhaló szavak volnának a kongresszuson elhangzott csillogó beszédek legnagyobb része. A kongresszus eredményében legalább is kételkedünk.

Az első nagy hibát már ott követték el a kongresszus rendezői, hogy arra a rendezett tanácsu városokat, vagy azok közül legalább a nagyobbakat, meg nem hivták. A városi élet rendezése: ez volt a győri kongresszus feladata; a vidéki centrumok gazdasági és morális erősbülése: ez volt a magasabb szempont, mely a részt vevők előtt lebegett. Nos hát csak a törvényhatósági városok a vidéki czentrumok? A rendezett tanácsu városoknak — melyek természetesen jóval nagyobb számban vannek, mint a törvényhatóságiak — körülbelül negyven s azaléka van legalább olyan fontos kulturális és gazdasági czentrum és lüktet benne olyan városi élet, mint számos ntuniczipiális városban. Azoknak ép olyan szükségük van organizmusok javitására és szélesbitésére, mint ezeknek. Miért nem juttattak nekik is részt a kongresszus munkájában. Az, hogy az egyik rendezett tanácsu város, a másik meg törvényhatósági város, csak formai ok, külsőség, mely felett a való élet napirentre tér.

A kongresszusi határozatok túlnyomó százaléka olyan, hogy azok épp oly közvetlenül érdeklik a rend. tan. városokat, mint a törvényhatóságiakat s ha ezek a határozatok esetleg törvénynyé válnának, azokat a dolog természetéből kifolyólag a rend. tan. városok a is kell terjeszteni. Csak négy-öt olyan város van hazánkban, melyek fundamentomaiban megbővitett autonomiára tarthatnak igényt, például olyan felére, amely a székes fővárosét megközeliti. A többit egy radikális uj városi törvény mind egy kalap alá kell, hogy vegye.

Miért mellőzték tehát a rend. tan. városokat? Mennyivel eklatánsabbak, mennyivel sulyosabbak lettek volna a kongresszus határozatai, ha azokba ők is beleszólnak!? És talán mennyivel realisabbak is, miután a rend. tan. városokat, az ő jelenlegi nyomott helyzetükben nem bántja a nagyvirágzás.

A kongresszus tanácskozásain és határozatain veres fonálként két vezérelv huzódik végig. Az egyik minél tágabb körü önkormányzat. A másik lehetőleg mindeni tehertő megszabadulni és lehetőleg mindeu terhet az államra háritani.

Az állami közigazgatás jegyében élünk. A törvényhatóságok hivatalnokai ugy várják, mint az elhagyott gyermek a gondos apát. A vidék lakossága várja, mint a Messiást. Tőle várja, várjuk számtalan bajok orvoslását és várjuk rang és foglalkozás különbség nélkü lokozódó türelmetlenséggel.

S ime, a várokozás monoton csendjébe belekiált egy disszonáns hang. Győrött illetékes faktorok me várt jövevény ele. Olyan hatalmas autonomiát kivánnak, melyet az állami közigazgatással összhangzásba hozni nem lehet. Nem lehet azért, mert a vidéken valódi nagy város nincs, csak nagy és nagyobb községek. Németországban, Angliában és Olaszországban a történelmi kulturális és geográfiai és gazdasági fejlődés olyan vidéki czentrumokat alkotott, melyek csakis olyan hatalmas autonomiával tudnak élni, mint aminő tényleg van nekik. De nálunk ilyen czentrumok nincsenek. A hatalmas autonomia ugy állana a mi városainknak, mint az igen bő ruha a sovány embernek. Az állami közigazgatást és ilyen autonomiát nálunk, a mi apró viszonyaink szerény arányaink között egymás mellett elképzelni sem lehet. Hogy bizhatná az állam politikai küldetését városokra itt, Magyarországon, ahol még csak gazdasági közvélemény sincsen, nem még hogy nagy városok

Kell igenis autonómia, de nem hatalmas, hanem igazságos és praktikus. De ami ennek, a győri kongresszuson elénk állitott autonómiának részleteit illeti, azok között igenis találunk néhány hasznos és czélszerü javaslatot. Ilyen a községi tüzkár biztositás, a belső közigazgatás önállósitása és függetlensége, a városok által végzett állami funkczók fejében állami kárpótlás, I. fokú közigazgatási biróság szervezése.

A vagyonkezelés dolgában már nem vagyunk egy nézeten a kongresszusiak. Itt mi ellenőrzés. Számtalan szomoru tapasztalat kél a védelmére ezen meggyőződésünknek. Nemcsak a kisebb nagyobb Kriványokra czélzok, hanem azokra az elég nagy számmal levő bizottsági tagokra is, akik mint bérlők, szállitók, vállalkozók, engedményesek hizirak a városok zsirján.

Ugy veszem ki a kongresszus határozataiból, hogy azoknak meghozatalánál Budapest székes főváros autonómiája lebegett a szemek előtt mint ideál. Nagyon rossz ideál. sőt nem is ideál. Nemcsak azért, mert nincs a vidéken olyan város, melyet Budapesttel, a hatalmas autonómiát indokló szempontokból össze lehetne hasonlitani, hanem azért is, mert nincs az a rongyos községe e hazának, ahol oly gyalázatos gazdalkodás folyik, mint ami szép fővárosunk

---

minden akadályt, betelve látni minden vágyát. Életük alapja, „artalma, czélja csak ő lett.

Ugy mutatta minden, hogy Szempczinek e vágya is teljesül. A leányka lassan gyönyörü hajadonná serdült. Szépsége hires volt a vármegyében, szelid bájosságáról meséket mondtak. Tündére lett a régi háznak, melyet az ő ifjusága uj fénynyel aranyozott be.

Husz éves korában Szempczinek férjhez adták Jolánt Bükk Lászlóhoz. A lány választása összeesett a szülők legtitkosabb óhajtásával. Laczi derék, komoly fiu volt, külföldi főiskolákat járt és most jött haza, hogy a birtoka kezelését átvegye. Hozzáadták tehát a leányt, csak azt kötvén ki, hogy a fiatalok hozzájuk jöjjenek lakni.

A fiatal pár beköltözött az öreg házba, melyhez uj s at pitettek, berendezvén modern pompáv dósság jott velük a Szempczi-kuriába. Az öregek saját ifjuságukat látták feuljulva gyermekeikben; a fiatalok pedig szemlélhették későbbi életük példáját. A talalt otthont e házban, a mi legfőbb java, legértékesebb, drága virága az életnek és a melyet az emberek oly gyakran taposnak el ostobán: A szeretet.

Egy évig tartott ez a derüs, szép élet. Ekkor Jolán beteg lett és egy fiugyermeket szült Az uj élet egy régit kért váltságul. A fiatal asszony nem kelt fel többé. Meghalt gyermekágyban.

* * *

Egy szürke vidéki kis városban meghalt egy asszony. Fiatal, szép, gazdag volt igaz — de nem szenvedett sokáig és mindennap halnak meg asszonyok fiatalon. Az eset szomoru, a csapás sulyos — de hisz az idő segit és nincs

Az élet azonban gyakran megcsáfolja az utszéi bölcselkedést.

A Szempczi-ház békéjét Jolánnal temették el. A gyasz nem tágitott többé a falak közül.

Szempczianét, a türelmes, okos nagyasszonyt az örülléstől féltették. Napokig nem volt eszméletnél. Azután a ház abba a szárnyába költözött, a hol a lánya meghalt. A régi kitunő házlasszony nem törődik a háztartással, sem semmivel, a mi nem gyászát illeti. Mindennap sötét feketébe kikocsizik a temetőbe, a pompás márványemlékkel diszitett sirhoz. Ide hordja a tavasz virágait, a nyár gyumölcseit garmadaba, mind Fájdalma kivánosi pletyka tárgya már. Az emberek nem tudjak megérteni, hogy van kétségbecsés, amely nem enyhül, van-kin, a mely mindig olyi égető, mint az első napon.

Az öreg Szempczi unokájának el. Élete, reménysége, öregségének fenye oda G sagot érez, csak a kötelesség tartja fönn. Nem remél, nem vár az élettől semmit

És oda élete az ifju férjnek is. O egész élete boldogságát temette el . Az ő vesztesége talan a legsulyosabb.

Az emberek élnek, mozognak cselekszenek a többi ember között. — Békésen, csendesen, mint kisvárosban szokás. Ám szivük össze van tépve és görnyedten, összezuzva huzzak, mint mázsás ólomgolyót a megmérgezett élet irtózatos kinját . . . . .

* * *

Egy csendes dráma ez csupán, melyre lelkem, elszallván partjára a sárgahabu Kőrösnek, im visszaemlékezik.

Báttaszéky Lajos.

sunkban. A fővárosi törvény rossz, csak arrá jó, hogy kijátszák és hogy min lenre, ami a főváros tulajdona és joga, rátehesse kezét egy szennyes magánérdek.

Gyárat, iskolát, templomot, szegényházat és sok mindent ami jó, szép és hasznos: az állammal akarja megcsináltatni és fen tartani a győri kongresszus Megmosolyogni való naivság! Hát minek nézik az urak az ő szükmarku s a deficzittel küzdő magyar államot, eldorádónak, bőség szarunak? Nincs az államnak pénze olyan intézmények létesitésére sem, melyeknek létesitése kötelessége ben áll s ime most a nyakába akarják hozni fél Magyarország terhét.

Az ilyen kivánságok hangoztatása után hogyan kivánhatja a kongresszus, hogy a törvényhozás komolyan vegye? S hogy eszmét, irányt meritsen a győri tapasztalatokból? Mig egyfelől olyan autonomiát kérnek, amely államokat teremtene az államban, másfelől terheiknek nagy részét az állam vállára akarják rakni. Büszkén hangoztatják küldetésüket, morális és anyagi emelkedésüket, — de az államtól várnak mindent Ugy tudom, hogy a magyar vidéki városok erejüket tulhaladó áldozatokat hoztak kulturális és egyéb nagy közczélokért — és a maguk erejéből. Ők maguk, a saját erejükből lettek nagyok, szépek és modernek, az állam támagatása nélkül, mivelhogy az államnak nem volt miből adni. Miért szállta meg hát az urakat Görben a kishitüség. Miért kunyerálnak most mindent az államtól? Hisz tudják, hogy kivánságuk nem telje ülhet. A vidéki városok eddig a saját erejükből éltek és fejlődtek és igy lesz ez ezután is, mert az állam mely mind nyájunké e hazában, nem lehet a városok kizárólagos meczénása.

Tartok tőle, hogy azok, akiknek hivatása lesz majdan az uj városi torvény megalkotása, keveset fognak lapozni a győri kongresszus határozatai kozött. Egy mara dandó sikere még is van a győri kongresszusnak. Ez a kereskedelem és ipar tárgyában keletkezett eszmecsere. Sok okos dolgot hallottunk ott, az e tárgyban meghozott határvzatok is egytől egyig reálisaknak látszanak. Csak az a fő, hogy városainak komolyan vegyék e határozatokat s a közönség körében propagandát csináljanak az ipar, első sorban a helyi ipar pártolásának és fejlesztésének.

HIREK.

— **Urnapját** a hagyományos szokással ünnepelte meg városunk katholikus közönsége. Az ünnepnek szép tavaszi nap kedvezett s a körmenetben sokan vettek részt.

— **Tisztelettel kérjük** helybeli előfizetőinket a második évnegyedre szóló nyugtáik beváltására, miután a második évnegyednek is már a végére járunk. Vidéki hátralékos előfizetőinket is kérjük a hátralékok megujitására.

— **A kis-czelli vbukott takarékpénztár** csődje közeledik a befejezéshez végre. A Közgazdasági Hitelbank eddig 8100 frt hiányával mind kifizette a vbukott takarékpénztár hitelezőit. Összesen mintegy tizen nem fogadták el a 60 százalékos kvótát és nem vették fel a pénzt; ezek között első helyen Bejczi Ödön szombathelyi ügyvéd áll. A makacskodók pénze birói letétbe kerül.

— **Országos katholikus nagy gyülés.** A Magyarországi Kath. Körök Országos Szövetsége, a magyar katholiczizmus kilenczszázéves jubileuma alkalmából, augusztusban országos katholikus nagy gyülést rendez Budapesten. A nagy gyülés tagja lehet minden katholikus férfi, ki ebbeli szándékát julius 15-ig a nagy gyülést elő készitő bizottság irodájában (Budapest, Molnár utcza 11 Katholikus Kör) bejelenti és tagsági dij fejében 4 koronát fizet. A rendes tagok részt vehetnek a szakosztályi üléseken, a nagy gyüléssel kapcsolatos ünnepségeken s a szakosztályi üléseken szavazási joggal birnak. Hölgyek szintén pártoló tagjai lehetnek a nagy gyülésnek, a tagsági dij fejében két koronát fizetnek. A pártoló tagok a nyilvános üléseken s a nagy gyuléssel kapcsolatos ünnepélyeken vehetnek részt. Kedvezményes utazásról, olcsó élelmezésről, lakásról, a rendező bizottság gondoskodik. A nagy gyülés augusztus 17 én kezdődik és 20 án ér véget.

— **Hangverseny városunkban.** A győri jelesen rendezett szin társulat nyolcz oszlopos tágja, az egy hónapos szabadságot felhasználva egy hangverseny társaságot alakitott, hogy e vidék nagyobb városait meglátogassa Elsőben is hozzánk jöttek, hol szépen össze állitott programmukkal nagy sikert véltek elérhetni Sajnos, szomoru tapasztalatokra ébredtek, mert az első, szombat esti előadást alig huszan néztek végig, vasárnap pedig publikum hiányában egyáltalán nem játszottak — Társadalmunknak igazán nagy hibája, hogy tartózkodva viseltetik a színészekkel szemben, kik művészetukkel olyan kellemes szórakozást tudnak szerezni, de sziute csodalatos, hogy jelen esetben az érdeklődés legcsekélyebb jelét sem adta. Amint értesülünk, Thalia e szegény papjainak szükébb körben gyüjtést indittottak, mert csak igy tudtak, sok szomoru tapasztalat szerzése utan, s kevés kedves emlékkel városunkból távozni. A hangversenyről beszámolva 1) pontnak adták Cordinel 1 felvonásos „Valami hibája van" czimü vig szinmüvet, — nagyon sok tapsokat aratva a kevés számu, de hálás publikumtól. Ezt követték még énekszámok s különösen Nagy Gyula kapott sok tapsokat, aki különben nagyon is megérdemelte ezt Meg kell még emlékeznünk N gy Imréről, aki mellesleg legyen mondva, a pápai nagy orruak versenyében — első dijat nyerte, komikai előadasaval szép sikert ért el. Előadta az „Orr" cz. monologot és énekelte a szamár-couplét az „El Párisba" czimü énekes bohózatból. Az „Egérke" cz. 1 felvonásos dialogot adta Benedek és Benedekné Némethy Jolán, s ha Benedekről elismerőleg kell nyilatkoznunk, ugyan ezt nem mondhatjuk Benedekné ről, kinek legnagyobb hibája volt, hogy nem készült, szerepét nem tudta, miáltal a hatást csökkentette. A közönség különben nagyon megelégedetten távozott, sajnos, a szinészek éppen ellenkező véleménynyel vettek bucsut városunktól. B—r.

— **Vandalizmus.** Varga Gyula vöröczki evang. lelkésznek gyönyörü rózsa kertjét eddig ismeretlen tettesek e héten egyik éjjel teljesen tönkre tették. Levágták az összes rózsafák koronáját, igy csupán a fák szára maradt meg. E vándalizmust a lelkész ellenségei követték el valószinü boszuból.

A betegségelyző pénztárak reformja Heg dus Sándor kereskedelmi minisztes a mun- [illegible] módositasat s a [illegible] ujjászervezését tartotta szükségesnek. A miniszter alapos tanulmányozás után a törvény módositására nézve tervezetet dolgozott ki s azt mint előadói javaslatot, véleményezés végett a napokban küldötte szét az érdekelt testületeknek és szakköröknek. A javaslat gyökeres intézkedésekkel ugyan, de az eddigi szervezet megbolygatása nélkül kiván a munkás betegségelyzés hiányain segiteni. A fősulyt a kerületi betegségelyző pénztárakra, mint hivatalos szervezetekre helyezi. E pénztárak külső igazgatasi teendőit a községi elöljáróságok hatáskörébe kivanja utalni, szükségesnek tartja a kerületi pénztárak kötelező szövetségének a megakotasat s a pénztárak ellenőrzését a szövetség feladatává teszi A biztositási kötelezettséget a mezőgazdasági és erdei termelés mellékiparágainal alkalmazott munkásokra, az ipartörvény alá nem tartozó, de iparszerüleg üzött foglalkozások alkalmazottaira, a házi cselédekre s az államnal, törvényhatóságoknál és községeknél ideiglenes szolgálatban álló egyénekre is kiterjeszti. Az ipartestületi, gyári és vállalati valamint a magánegyesületi pénztárak közül csak azokat tartja fenn, melyeknek alláudóan legalább ezer tagjuk van s igy életképeseknek bizonyulnak. A pénztári tagok járulékait a foglalkozas veszélyessége s a segélyezésnek terület szerinti költségességéhez képest 2 és 3 százalék között változó összegben állapitja meg s végül, hogy a biztositsa az alapos és minden irányban kiterjedő állami felügyelet, a betegségélyző pénztárak és azok szövetsége fölé állami biztositó hivatal felállitását tervezi. Ipari munkás korökben kétségkivül megnyugvást fog kelteni a miniszter emlitett intézkedése. A kormány állandó érdeklődését mutatja a munkások iránt. A javaslat mélyreható, szakavatott intézkedéseivel biztositani óhajtja azt, hogy a megbetegedett munkások ellatásánál a biztositó pénztárak képesek legyenek minden jogos igényt kielégiteni.

— **Bérbeadó szálloda** A Hungária szállodát, mely a Közgazd Hitelbank tulajdona, az intézetnek szerdán tartott gyülésén hozott határozattal nem adják el, hanem alkalmas bérlőnek bérbe adják.

— **Eredeti körlevél.** A napokban kaptuk kézhez Beiner István könyvkötő körlevelét, melyben arról értesiti a közönséget, hogy Kis-Czellben mint könyvkötő letelepedett A körlevél bevezető sorai imigyen adják ezt tudtul: Alólirott tisztelettelesen értesitem, hogy Meleg László helybeli könyvkötő távoztával s Menyhart Julia könyvnyomdája biztatására könyvkötészetet rendeztem be stb. Hát mi tiszta szivből sok szerencsét kivánunk az ujonnan városunkba letelepült polgártársnak, de mi annyira optimisták vagyunk, hogy még Menyhárt Julia könyvnyomdájának biztatására sem hisszuk el hogy Kis-Czellben két könyvkötő megtudjon élni. Igy valószinü Beiner polgártársunk is mihamarabb Meleg László sorsára jut.

— **Tejgazdasági tanfolyam.** A puszta-lánczi állami tejgazdasági iskolaban a tanfolyam augusztus hó 6-an kezdődik és deczember 31 én végződik. Folyamodások az igazgatósághoz P.-Láncz up Sárvár intézendők.

— **Mentők a vidéken.** A belugyminiszter 15966. számu rendeletével felhivta a községeket, hogy a társadalom közreműködésével vagy legalább a tuzoltó egyesületek kebelében s a rendőrök igénybevételével mentőosztály szerveztessék. Ezek kitanitására hajlandó szakközeget is a községek rendelkezésére bocsátani. Egyben ajánlja, hogy a csekély költségbe kerülő mentőszekrényt, a szükséges eszközökkel és betegszállitó ággyal a községek szerezzék be. Ez intézkedések czélja, hogy balesetek [illegible] első segedelmet gyorsan nyerje a szerencsétlenül járt ember, hogy a balesetnek aldozatául ne essék.

— **Rendelet a kéményseprőkről.** A kereskedelmi miniszter a m. kir. országos statisztikai hivatal jelentése alapjan arra a tapasztalatra jutott, hogy a vidéken előforduló tüzeseteknek legtöbbször a kémények tisztátalansága az oka, mi viszont abban lelki okát, hogy több községnek, vagy kerületnek egy kéményseprője van, ki természetesen, rendszerint csekély számu személyzetével csak felületesen tudja a kémények tisztántartását ellenőrizni. Ennélfogva a miniszter elrendelte, hogy az egyes iparhatóságok uj kéményseprői állásokat szervezve, lehetőleg ugy osszak be azokat, hogy minden községnek vagy kerületnek meg legyen a maga kéményseprője.

— **Gazdasszonykodás.** Ha asszonyaink egymas közt vannak, a cselédügyon kivül állandó téma a gurmandéria is Mert hiába, a jó konyha minden gazdasszonynak egyik büszkesége és mindig iparkodnak egymástól eltanulni, kikérdezni, hogy ezt vagy amazt az ételt miként készitik. Ezekre a kérdésekre ad feleletet három könyv, melyeket Erzsi néni, a kitünő hirnévnek örvendő irónő-társunk szakavatottsággal szerkesztett meg. Az egyik „Hogy kell befőzni?" a befőttek összes nemeit tárgyalja. A masik „Hal- és vadfélék keszitése" és a harmadik: a „Tésztak Könyve." mely az összes főtt és sult tésztak készitésével ismertet meg Mind a három könyv több kiadást ért már és ara mindegyiknek diszkötésben csak [illegible] mindegyike külön is kapható. Megrendelhetők Lévai Mór könyvkiadóhivatalában Budapesten, IV Egyetem-utcza 1. sz.

— **Nyomdai munkákat** *elegáns, izléses, csinos kivitelben, versenyképes, mérsékelt áron szállit hirlapunk nagyszavüsu, a modern technika minden kellékével felszerelt nyomdája. Gyászjelentések 100 darabonkint 4—5 frtig. Megrendeléseket elfogad hirlapunk kiadóhivatata és Zsigmond István könyvkötészete és könyvkereskedése.*

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1900 máj. 1-től

Bpest k. p. Győr—Fehring—Gráczi vonal Szombathely—Grácz felé:

Indul: Kis-Czelből:

Személyv. regg. 4 32 p.	Gyorsv. este 6.0 p.
„ d. u 1 54 „	Vegyesv. „ 8 49 „

Győr—Budapest felé.

Indul: Kis-Czellbol:

Vegyesv. regg. 4 36 p.	Személyv. d. u. 2 15 p
Gyorsv. d. e. 10.01 „	„ este 12·24 „

Kis-Czell – Pápa

(Szerda és péntek kivételével naponta.)

Indul személyvonat este 6·40 p.

Kis-Czell – Szombathely.

(Minden kedden és pénteken közlekedik.)

Indul: Kis-Czelből:	Érkezik: Kis-Czellbe:
Vegyesv. regg. 6 15 p.	Vegyesv. d. u. 5 46 p

Kis Czell – Csáktornya.

Indul: Kis-Czelből:	Érkezik: Kis-Czellbe:
Vegyesv. regg. 4·50 p	Személyv. d. e. 9·07 „
„ d. u 2 05 „	Vegyesv. d. u. 12·51 „
Személyv. este 6.10 „	„ este 8.45 „

Kis-Czell—Székesfehérvár.

Indul: Kis-Czelből:	Érkezik: Kis-Czellbe:
Vegyesv. regg. 4·29 p.	Személyv. d. u. 1·14 p
Személyv. d. u 2·20 „	Vegyesv. d. u 5 41 „

Kis-Czell – Pándorf.

Indul: Kis-Czeből:	Érkezik: Kis-Czellbe:
Személyv. regg. 5 15 p.	Személyv. d e. 9·45 p.
Vegyesv. d. u. 2·21 „	Vegyesv este 8 39 „

Birtokot

keresünk megvételre készpénzfizetés mellett

50.000 – 500.000 forintig.

Bérletet

300 holdtól 5000 holdig.

Ajánlatokat kér

Keszthelyi és Társa

bejegyzett ingatlan és jelzálog iroda

Budapest VI. Gyár u. 20.

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Kis Czellben, Gróf Károly-féle házban' e hó végéig,** tartózkodásom meghosszabbitva,

fényképészeti felvételeket

eszközölni fogok. Készitek arczképeket *gyermek, csoport- és sport-felvételeket* minden nagyságban, jótállás mellett a legfinomabb művészi kivitelben. Számos megbizást kér tisztelettel

HARTMANN HENRIK

fényképész Bécsből.

Szálloda bérbeadás.

A »Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank« tulajdonát képező, a modern igényekhez kötve telmányeinek teljesen megfelelő

„Hungária"-szálloda Kis-Czellben

több évre bérbe adatik.

Ajánlatokat a szálloda bérbe vevésére f. évi julius hó 1-ig elfogad:

Dr. Plettaits Ferenczné

ügyvéd Kis Czell.

Eladó bor.

Kitünő minőségü, valódi tisztán kezelt uj és ó Ság hegyi borokat 56 litertől kezdve 30, 40, 50 kr. literenkénti áron ajánl és elad:

Altstadter József

borkereskedő KIS-CZELL.

SOKOTHOLA-BRAND

BUDAPEST.

Fonciére-palota. Andrássy-ut és Váczi-körut sarkán.

Legjobb minőségben, gyári áron szállit gőzszivattyú, gépekhez szükséges összes anyagokat és czikkeket. Gummi- és asbestgyártmányok-tömitések, olajok, svirnidekek, olajozók, kenőszelencék, dobozok, gép- és varrószijak, csapágyak, csapágyfémek, vismutatok, fecskerőkszerszámok, vismentes ponyvák, locomobil, gőzcsövek, kazánok, repcseponyvák, gabonaszákok. „Első segély" kötszekrények a miniszteri rendeletek szerint berendezve, stb. stb.

Az osztr.-magy. „Thermophor"-vállalat vezérképviselete és forraktára Magyarországon.

Mi a Thermophor? A Thermophor oly kristályjegszerü vegyi anyaggal töltött különféle alaku köhasználati és gyógyászati eszköz, mely a meleget a kivánt hőfokban egyenletesen és állandóan 6, 8, sőt 10 órán át 16—57 fokig és visszamenőleg megtartja.

A köhasználatban mint ágymelegitő, lábmelegitő, de különösen mint tejthermophor — ott a hol üvegen táplált csecsemő van — ugyszintén ivanyvíz egyenletes hőfokban való tartására — megbizhatóan.

A gyógyászat terén biztató szolgálatot tesz mint borogató compress — mint Thermophormedaljon.

Sokoldalusságánál fogva a therm. alakja is változatos, igy vizfertőtlenitésnek falra akasztható reservoir, therm. lavoir, therm. irrigatour, therm. has-, láb- és ágymelegitő therm. tejmelegitő és therm. a vagina számára.

A Thermophor-kezelése egyszerű, szakismeretet nem igényel és a családdag által is alkalmazható — anyaga ártalmatlan és elpusztithatlan.

Árakkal ellátott Therm. árjegyzékemet, ugyszintén műszaki és sebészeti árjegyzékemet az érdeklődő feleknek rendelkezésére bocsájtom.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

Tokaj város czimerével

— (kigyós kereszt a hármas halmon) —

mert különben értéktelen hamisitványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb füszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszertárban.

Főraktár: GAYER GYULA urnál Kis-Czell.

„Somlyóvidéki Hirlap" „Kis-Czell és Vidéke"

Vörösmarty könyvnyomdája Devecser.

A modern teknika minden kellékével felszerelt nagyszabásu nyomdánk elvállal mindennemu nyomtatványok pontos és diszes kiállitását, u. m.

könyveket, hetilapokat, kereskedelmi nyomtatványokat, röpiratokat.

Meghivókat, körleveleket, gyászjelentéseket, névjegyeket stb. stb.

Minden néven nevezendő nyomdai munkákat diszesen és izlésesen a legolcsóbb áron állitja ki.

Megrendeléseket elfogad:

a „Kis-Czell és Vidéke" kiadóhivatala Kis-Czell

Gyarmaty-tér 16. Géfin-féle ház.

Nyomatott a kiadó „Vorosmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vallalat gyorssajtójan Devecserben, 1900.